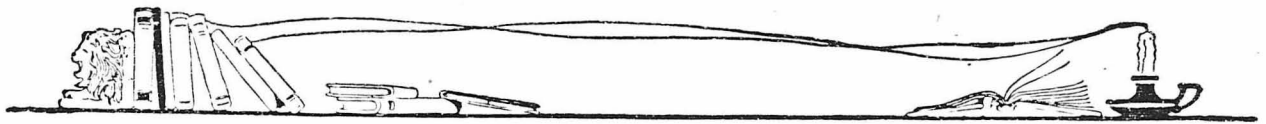

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΜΑΣ

ΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΑΠΟΜΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΘΑΥΛΟΥ ΝΙΡΒΑΝΑ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Και δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι, το πνεύμα ενός φιλοσόφου, το πνεύμα της στιγμής, και όταν άκομα πειραχθί, είνε κάποτε ή άμύνα του, μπροστά στην μοιραία σοβαρότητα που δημιουργεί γύρω του ή παρουσία του και που τον περισφίγγει. Τί θέλετε, λογον χάρη, να πη ό σοφός στην κυρία, που ήθε να ιδη το περιεργό εερα, και τον ρωτάει άφελόστατα, άν ό Όμηρος είνε μεγαλύτερος άπο τον Γκαίτε; Νά βγαλι το μέτρο της κριτικής και ν' άρχιση να μετρά; Της άπάντα άλυόστατα :

— Οά σάς άπάντησω εύχαρίστως, κυρία μου, άφού μου πητε κ' έσεις προηγούμενος ποιός όκειανός είνε βιθύτερος. Ό Ότλαντικός ή ό Είρηνικός; Έν τή μεταξύ δεν μάς διηγησίθε τον πρώτο σάς έρωτα ;

Είνε κακία αύτό, σάς παρακαλώ, ή είνε ένας τόμος φιλοσοφίας και ποιήσεως κλεισμένος σ' ένα έπιγράμμα ;

Κατομαστε στο τραπέζι. Ό Μπραντές βρίσκεται περικυκλωμένος άπο δημοσιογράφους, πού αίτήθανεσι, πως είνε έτοιμος να τον μαησουν. Πώς να μην του, προσφερη μιά μεγάλη συναρακτική άποκαλυψη ;

— Άγαπητό μου, κύριοι — μάς λείε άπάνω στα όρεκτικά — δεν γνωρίζετε τα έργα μου και κυνηγάτε τ' ανεκδοτά μου. Σάς έξολογούμαι, λοιπον, πως εγώ, που με βλέπετε εδω, έκανα δέκα χρόνια στα φυλακές του Σικάγου. Είχα σκοτώσει τρία παιδιά και τ' άρμα. Σάς παρακαλώ, μόνο, να μην γίνη λόγος σέ κανένα.

Άλλα θαμνοτότερο έπίγραμμα έλαβε πο.ε το έργο του δημοσιογράφου, ή ψυχολογία του και η εχεμύθεια του ; Ό μεγάλος καλεμένος είνε προσφερει το έλλεικότερο όρεκικό στο πρόγευμα. Δεν έπειθήθηκε, θε λησε, στες της αμθευσις μάς άπάνανι του έργου του. Αύτη την έδικαιολόγησε μόνος του αφοστερα μιλώντας για τους συγγράφει, που είνε καταδικασμένοι να γράφουν σε γλώσσες περιωρισμένης κυκλοφορίας, όπως ή έθνητιχ του γλώσσα. Άλλα ποιανού έφείσθηλεποτέ το πνεύμα του; Μετ.κ.ε, ώραιες κυρίες και ό βασιλεύς της Δανίας έκαβαν την ίδια τύχη μαζί μας.

Μια άναλογη έξολογηση είνε κιμια σ' ένα κύκλο κυριών, παρουσιάζοντας την άνιψιά του.

— Την βλέπετε αύτην την κυρία, που έχω μαζί μου ; τους είνε. Όταν γυρίζουμε το βραδυ στο σπίτι, έχω ένα χοντρο μπαστούνι και τη σπαζω στο ξύλο.

Μιούτρα κρεμασιμένα ύποδέχθηκαν την άνελιστη άποκαλυψη. Ησο δυνατή, λοιπον, τολη κ. ηνωδία ; Και ό Μπραντές, ενώ μάς ξεναοήγειασι τη φρασα του ξεκορδίζετσι στα γελια. Και εξακλουσθει να μάς κερνα τον καμπανιή του πνεύματος του. Μιλει, σχειω, διαρκώ; και κατορθώνει να άπειυθυμ διαδοχικός τον λόγο ποτε στον ένα, ποτε στον άλλο και να έπιλοκωνη με όλους.

— Είπα πολλά ; ρωτάει, μιά στιγμή, την άνιψιά του, με δειλία μικρου μίθου.

Και έξακολουσθει : — Τί τα θέλετε, κύριοι. Είμαι ένας φλύαρος Δανός. Για τον Σαίξπηρ, ξερετε, μιλήσα στην Νέα Υορκη, στο Καίμπριτζ, στο Πάρισι, στην Γαλλία. Κάποτε μιλήσα και στην Δανια. Έκει μιλήσα ειδικώς για τον Άμλετο, που είνε α συμπατριωσις μάς. Και προσπαθησα ν' άποδείξω, ότι όχι μόνο ό περιβήφιος Δανος πηγίχηται, δεν ήσαν καθολου Δανος, αλλά και ότι, δεν ύπαρχει κανενις Δανος ήσος σε όλοκληρο τον « Άμλετο », εκτός άπο τον Πωλονιο. Αύτο, μάλιστα. Αύτος ήτανε ένας γεροφλύαρος. Ένας πραγματικός Δανος ερηλαδ. Στο ση.μ.ο αύτο της ομιλις μου, ό βασιληας μάς, που είνε τιμησει τη διαλεξη μου, χαμογέλασε. Στιματησε λιγάκι και ύστερα, χωρίς να φεισθη, ούτε του Βασιλεως του, έπροσθεσε.

— Ήτανε το μόνο πρηγμα, που είνε καταλάβει άπο την ομιλία μου.

Άλλά έπο το πνεύμα, που έσπειρε ό Μπραντές στην Άθήνα, άπο τα έπιγράμματα του, άπο τα ανεκδοτα του—άνεκδοτα προσωπικά του και όλων των μεγάλων άνθρώπων, που γνωρισε στη ζωή του—θα μαρουθε να γεμιση ένας τομος ολοκληρος. Υποθέτω πως δέ θα τα άρίσουν να χαιθούν, όσοι ειλαν την εύτυχία να τα άκούσουν. Γιατι θα ήτανε κώμα, άληθεια, να μη μνηνη άπο το περασμά του άνανησα στην άθηναίχη Σαχαρα, ή δημοσηρη άμνηνηση της όρασεως, που σταθηε ό Δανος αύτος Σαχωατης. Έγώ τυλοχιστον άπο τις δύο άληγομνητες όρες, που περμασα μαζί του, προσπαθησα να συγκρατήσω, ο.τι είνε δυνατό να συγκρατησω κανενις άπ' την εύκολοεξάστειτη αυτή πνευματική όροσιά.

Μιά στιγμή γίνεται λόγος για τους μεγάλους δηλητηριασμένους του άλκοόλ.

— Τί κριμα—είνε ό Μπραντές, με πραγματική άγανάκτηση αύτη τη φραα—να θυσιασθούν τόσα όραια πνεύματα στο έλσεινο αύτό παθος.

Στο μεταξύ κάποιος ύδροπότης άπο τους δημοτράπεζους προσέγει, ότι ό διδάκαλος κατεβάζει το δεύτερο ποτηράκι της κλενεδικτινας του, άφού έξάνηνος προηγοομενος τή έλληνικά κρασιά. Τί άναζολουθία ! Και ό Μπραντές σηκώνει το ποτηράκι του στο φώς.

— Τί όραίο χοδμα, που έχει αύτό το δηλητήριο. Χαίρεται κανενις να δηλητηριάζετσι.

Μεταξύ των ενόξων άλκοολικών, έρχεται το όνομα του Άλφρέδου Μυσσέ. Ό Μπραντές τον Άατρευει.

— Άπο τή νεαία μου, ήσανε ό λατρουτός μου ποιητής. Και έξακολουσθώ να τον λατρεύω. Τί θελκτικά πρηγματα, που είνε γράψει.

Και ψιθυρίζει τους γνωστούς στίχους :

O mes amis, quand je pourrais planter une saule au cimetiere. J' aime son feuillage éploré...

— Η έπιθυμία του ποιητή είσκαοήσθηκε. παραηρει κάποιος. — Ναι, βέβαια ! άπάντα ό Μπραντές. Άλλα δεν του φύτεψαν μόνο μια τίτιά. Του φύτεψαν πολλάς. Κ' εγώ θα ήθελα να μου φύτεψουν.

Και ενώ μιλει εύθυμότατα για το θάνατο, όπως μιλοϋσαν κάποτε κάτω άτ' τον ουρανον αύτο, μελαγχολει έξωφνα.

— Τί κριμα να πεθάνη τόσο νέος και μάλιστα παράλυτος ! Ποτε δεν πρέπει να πεθάνη κανενις νέος...

Και σε λίγο προσθετει :

— Ούτε γερος.

Του θυμίζω μιά ιατρική πεζότητα, που φανταζόμουν, ότι την γνωρίζε, αύτος, που δεν ύπηρεχε τίποτε, που να μην το γνωρίζη.

— Ξερετε, μαίτρο, ότι ό Μυσσέ έδωκε το όνομά του σε κάπιο σηπτωμα καρδιακού νοσηματος.

— Ανατινάσσειται.

— Διάβολε ! Να κάτι, που δεν το ήξερα. Ένας μεγάλος ποιητής να δωση το όνομά του σε μιá άσθενεια ; Μα αύτο είνε καταπληκτικό. Πετσ μου, σάς παρακαλώ. Θέλω να μαθώ.

Και κολλάει σχεδον το προσωπό του στο δικό μου.

— Είνε το περιφημο «signe de Musset», μαίτρο, που το γνωρίζουν όλοι οι γιατροι. Στην αναπαυσι του άορτικου στομιου της καρδιας, το κεφαλι του άρρώστου ταλαντεύεται ρυθμικα, ακολουθώντας τους παλμούς. Αύτό το σηπτωμα είνε παρατηρηθι κλινικός, πρώτη φορα, στο Μυσσέ. Και έμεινε άπο τότε το ση.μ.ο του Μυσσέ.

— Μα αύτο είνε θαυμάσιο, άγαλιθε μου ! φωνάζει. Πόσο θα ήθελα κι' εγώ να δωση το όνομα μου σε μιá άσθενεια. Της καρδιας, των πνευμόνων, του σηκωτιού, υδιαφορο... Φαντασθήτε. Όταν θα περμασω, όταν θε γεμισθώ, όταν κανενας πια δεν να διαβαζη τα έργα μου, θα βλέπουν έναν δυστυχισμένο και θα λενε : «Ό κατημένος ! Έχει το ση.μ.ο του Μπραντές...» Άλλ' αύτο είνε μια αιωνία δυξα. Όσο ύπαρχουν στον κοσμο, και θα ύπαρχουν ουντυχώς, πάντα γιατροί και άρρωστοι, το όνομά μου θα μνηνη άθάνατο.

Άρχίζει να βήχη.

— Έδω κι' ένα διαβολεμένο βήχα... προσθετει. Δεν μπορει να γίνη τίποτε μ' αυτόν για τη δόξα μου.

— Δεν φαντάζομαι, μαίτρο.

— Τότε πρέπει να τον θεραπύσω. Ό κ. Γιοχαρίνης μου έσύστης να παίγω γ κ ο υ ν τ ρ ο ν. Μήπως έχειτε κανένα καλύτερο φαρμακο να μου συστήσετε ;

— Εδοκιμαστε το πρώτο ;

— Δεν το έδοκιμασα. Άλλά φαντάζομαι, ότι ύπαρχει πάντα ένα φάρμακο καλύτερο άπο ένα άλλο.

(Ακολουθεί)

Και το Νιρβανά